

zdaj 3011, in da od zadnjega zbora maja meseca jih je prirastlo 91.

Zdaj je Matice blagajnik gosp. Ivan Vilhar priobčil sklep računa od 14. septembra leta 1874 do 31. decembra 1875, po katerem skupni znesek dohodkov v gotovini znaša 11.398 gold. 7 kr., v obligacijah pa 38.460 gold., — skupni znesek stroškov pa 10.636 gold. 91 kr. Vrednost vsega Matičnega premoženja s hišo in inventarom je cenjena na 55.621 gld. 16 kr. — V proračunu za leto 1876 so dohodki naštetih na 5229 gold. 85 kr., stroški pa na 1230 gold., po takem ostaja za izdavanje knjig letošnjega leta 3999 gold. 85 kr. Temu znesku pa je dodana opomba, „da se ta znesek ne sme porabiti ter se povrniti glavnici, ker se je dozdej za knjige preveč izdalo, to je, od glavnice vzelo 9997 gold. 33 kr.“

Predsednik prosi blagajnika, naj blagovoli razjasniti, kar njemu in gotovo tudi drugim družbenikom v računu in proračunu ni jasno, vzlasti z ozirom na dodane opombe.

Na to poprime gosp. Vilhar besedo in razloži stvar tako le: Kakor sklep računa kaže, so med stroški za spise in tisek lanskega leta tudi zapopadeni stroški predlanskega leta, in tako je prišlo, da na mesti 5221 gold. 65 kr. po proračunu se je potrosilo 10.636 gold. 91 kr. Prejšnja leta se je račun s koncem junija sklepal, al večina stroškov se je še le v jeseni poplačevala; kolikor manj tedaj je bilo stroškov, toliko več dolgá. — Ravno tako bi se bili zdaj stroški na videz lahko manjši v račun postavili; al čemu to? Matica je premožna in ni jej treba plačil odlašati. Zdaj pa Matica nima nobenega dolgá. Vrh tega pa ima Matica še mnogo denarja tirjati za ostala leta plačila, pa tudi kuponi (okoli 450 gold.), ki so zadnjega polletja prirastli, niso v ta račun vzeti. — „Opomba“ v sklepu računa je bila sestavljena na podlagi prejšnjega leta in res je čudno to, da bi se zdaj imelo 9997 gold. 33 kr. glavnici povrniti. Iстина je, da zemljevidi in druge knjige s podobami veliko denarja stanejo, al ta znesek ni po vse verjeten, zato je treba, da se kalkul bolj natančno pregleda. *) Izdavanja knjig zatega voljo ni nikakor treba ustavljati, ker denar, dozdej preveč izdan, se lahko glavnici po malem povrača. Škode pa pri vsem tem ni nikakoršne, kajti po viših stroških so udje Matični več tiskovin prejeli, in tudi to je glavnica z dobrimi duševnimi obrestmi.

Na vprašanje predsednikovo: ali ne želi kdo besede o pojasnilu blagajnikovem, se oglasi dr. Zupanec in stavi sledeči predlog: pregledniki računa naj v posebnem načrtu nasvetovajo odboru Matičnemu, na kak način bi se povrnilo glavnici to, kar se je prejšnja leta preveč potrosilo.

Ta predlog podpira dr. Poklukar in dostavlja: gledé na to, da zboru ni mogoče, preiskavati, ali je v proračunu navedena svota preveč potrošenega kapitala prava ali ne, — ker ni videti, da bi bila vrednost inventarja po njegovem sedanjem stanu zaračunjena, in, ker tudi druge številke proračuna — po naravi njegovih

le približnega prevdarka — niso zadosti zanesljive, zato naj sl. občni zbor sklene: Opazka v proračunu za leto 1876, po kateri bi se ostanek dohodkov ne smel porabiti za izdavanje knjig, odpade, ob enem pa se odboru naroča, ta proračun po vseh svotah dohodkov in stroškov natanko preiskati in napake, ako bi se našle, popraviti.

Po kratkem razgovoru sta bila predloga dr. Zupanca in dr. Poklukarja sprejeta, in gosp. Franjo Ravnikar, deželni blagajnik, gosp. Žagar, deželne blagajnice kontrolor in pa gosp. Franjo Kadilnik, banke „Slovenije“ blagajnik, za preglednike računa enoglasno izvoljeni.

V poslednji točki dnevnega reda je nasvetoval g. Regali: naj bi se v Matičnem letopisu izpustili zapisniki odborovih sej in namesti njih dodal koledar. — Po kratkem razgovoru, v katerem se je povedalo, da se odborovo delovanje mora praviloma priobčiti v letnem poročilu, — da je Matica že izdajala koledar, pa ga opustila itd., je odbor gosp. Regalijev predlog brez odločnega sklepa na znanje vzela.

Volitve novih 9 odbornikov se je deloma osebno (63) deloma po poslanih glasovnicah, v vsem skupaj vdeležilo 321 udov ter so bili izvoljeni gospodje: Cigale, Einspieler, Pleteršnik, Grabrijan, Praprotnik, Šolar, Marn in Žakelj, skor enoglasno, dr. Šuc pa z 121 glasovi.

Nekaj za poduk in kratek čas o pustu.

Nemškim kompoziterjem „slovenske pratike“ preponižen pozdrav in poklon!

Vse, kar je zanimivega za omiko ljudstva, marljiva Minerva rada spravlja v svoj košek. Ona, ki ogleduje z bistrim očesom vse človeško gibanje, vidi že iz prvega kamena, kateremu zidar še le lice teše, mogočno poslopje imenitnega gospoda. Sinoči priúka njena sova ravno memo moje hladne spavnice, — poslala jo je Minerva, da ocedim jekleno pero nadležne ruje, ki se ga je skozi teden polastila.

Na prvi klic spoznam, komu poje slavo „ponočna tica“, ker se je obračala na okno, kjer sem o mraku čital novo „slovensko pratiko za prestopno leto 1876.“ Sova človeka le opomni, a to zadostuje; dobre misli pa pridejo od zgoraj. Vse bilo je jasno, in videl sem kakor v svitlo prikazen zamaknjen prevelike zasluge novega pratikarja, to je, novega preroka, ki je lani vstal v deželi. Naj prikazni, ki sem jih videl, naštejem bralcem „Novic“.

Prvo zaslugo si je kaj naglo pridobil, ko je prvič zinil prelepo besedo: „slovenska“ (pratika). Čudil sem se, da mož, ki je priromal iz zgornje Nemčije k nam, ki niti slovenski ne zna, niti za slovenščino ne mara, in pa njegov „pratikar“, ki je slovensko kožo slekel in nemško oblekel, sta sama sebe zatajila tako, da sta začela na svitlo dajati „slovensko“ pratiko! Videl sem, kako gorí njuno „Tagblattovo“ srce za milo Slovenijo, kako kipí „slovenska“ kri v nemčurskih žilah za blagor slovenskega ljudstva, katero želíta po moči podučiti ter kar hipoma pritirati v rajski stan, kjer se srka „prostost“ brez strahú „šibe božje“. Ali ni to res prav lepo, da že s prvo besedo tako določno poveste, da Vaša pratika je pisana za „Slovenca“, večidel kmeta, in da vso svojo kramo veledušno prepušate, da pije nektar in ambrozijo naš trudni oratar, ki nima novcev za drage knjige, poduka pa ukaželjni le potrebuje. Blagor čez blagor, kar ste Vi za „malo“ in „ve-

*) Matični pregled na strani 69. „Letopisa“ za 1874. leto je, kakor je blagajnik pozneje predsedniku poročal, krivo sestavljen. V stroških za leto 1872, 1873 in 1874 se nahaja tudi 808 gold. — 2216 gold. 54 kr. za kupljene obligacije in 811 gold. 4 kr. za popravo hiše, ki se imajo pa glavnici prišteti. Znesek 4502 gold. 12 kr. se ima za 3835 gold. 58 kr. znižati in za l. 1874 bi se imelo samo 666 gld. 54 kr. glavnici povrniti. — Namesto 9997 gl. 33 kr. po „opombi“ bi se imelo tedaj koncem leta 1875 samo 5218 gold. 20 kr. povrniti, ako bolj natančna preiskava še tega zneska za več ne zniža.

liko pratiko“ stopili na noge kot „tretja moč“. „Omne trinum perfectum“!

Druga zasluga Vaša je ta, da ste s tem, ko se niste sramovali sprejeti že storjeno delo naše kmetijske družbe, očitno potrdili, da ona časti prave svetnike. Ako bi bili Vi nastavili legion svojih novoverških, kolika zmešnjava bila bi po deželi! — pa ste modro vse opustili. Slava Vam zato!

Kar bi Vam bilo očitati, bilo bi to, da ne spoštujete one zapovedi Božje, ki velevala: „ne kradi“; al po novih verskih postavah, ki ste jih v lanski svoji „slovenski pratiki“ nam tako lepo razložili, ste bojé mislili na sv. Krišpina, o katerem pravljica pripoveduje, da je usnje kradel usnjarjem zato, da je ubogim čevlje delal, in tako ste tudi vkradli Blaznikovi pratiki kar naravnost celo obleko, da jo prodajate zdaj s srčnim vošilom na čelu našemu ljudstvu za novo leto — brez cene.

Tretja zasluga je ta, da ste tudi v svoji „slovenki“ hodili po sejnih, ter se sami dobro prepričali, kje se prodaja goved ali kaka druga dlakovina.

Četrta zasluga je ta, da ste se vendar nekako naveličali tujega blaga, ter se h koncu — toraj že po dolgem trudu — še čutili močnega duha, ter ste osnovali iz svoje glave, svoje učenosti in svoje lastne pobožnosti tako temeljit sestavek, da mu ni lahko dna in vrha najti. O kaj bi rekel Sokrat, kako bi se mučil Platon s tako bistroumnostjo 19. stoletja! Kar o gozdih govorite, temu se ne čudim, saj to vé že vsak kmet, ki še na nižji stopinji „velike pratike“ stoji, ali pa bere „Novice“; le kar verske reči zadeva, to, to je prav zanimivo. Kaj bilo je Jonovo prerokovanje? tudi Mozeseve čudeže lahko štejem na prste, — Vi jih veste veliko več, da! Minerva mi pravi, da veste in poznate vse „šibe božje“! Kaj ne, da? — Vi se zaveste svojega poklica, kakor nekdaž Mohamed, čegar olikovalna navdušenost še dandanes osrčuje na svetu „najbolj omikane“ narode vere bratoljubnega Turčina. Rad bi Vas jaz osebno poznal, a to tukaj na kmetih meni ni dano; znamenja pa imate na sebi, po katerih Vas smem priporočati, da Vas najde o dvomih moj rojak. Kar ne bom zadel, ne zamerite, pripisujte le nevednosti. Minerva nareka: „V Ljubljani je gospod, učen, pobožen, ki v nobeni cerkvi ne zamudi pridige, krščanski uk pa hodi poslušat tudi na deželo. To ukaželjnemu še ne zadostuje. Naročuje si po vseh bukvarnicah pridigarjev vseh dob in vsih jezikov, da jih premeta noč in dan. Kar mu časa še ostaja, žrtvuje ga veledušno cerkvenemu življenju — na nj se opiraj Slovenija!“ — Zakaj pa ne? Ako bi ne študiral tako marljivo božjih reči, kako bi pa poznal vse „šibe božje“? Ako bi ne poslušal tako marljivo spodbudnih nagovorov, in ne čital izvrstnih govornikov, kako bi pa vedel, kaj naši gospodje duhovni učé?

Peta zasluga Vaša je ta, da v kratkem več poveste, kakor cela svetna in cerkvena zgodovina. Da nas je lastna skušnja do sedaj le za nos vodila, to ste nam še le Vi jasno dokazali. Mi priprosti kmetje bili smo res do sedaj še v temnicah, a Vi ste nam odprli oči, da vemo, kar nismo še vedeli, da duhovni niso prišli iz angeljskih krdelov, od kodar imate gotovo Vi svoje poslanstvo, ker naravnost pišete, da to ne more biti vse res, kar uni učijo. Prav tako, da nam prižigate to lučico, pa ne zamerite vendar ne našim gospodom duhovnom, katere imamo radi, ako kaj ne vedó, kar Vi na vzvišeni stopinji omike veste. Morali ste Vi kako šolo više študirati, da toliko več veste, kmet pa sina ne zaklada dalj kot 16 let, da je duhoven. Vi ali pa kak drug Vam enak ste sposobni pripomoči k tako zaželeni „reformi“ katoliški cerkvi. — Da! kako srečen

bil bi svet, ako bi predrila Vaša modrost skoz kužno podnebje, iz katerega so do blizo 20. stoletja švigale „šibe božje“!

Sedaj še le vemo, da je vsaka šiba zadela le grešnika, toraj vemo, da tam, kjer je pogorela hiša in otrok v zibelki v njej, odrašeni pa so odnesli peté, bilo je nježno dete krivo šibe božje! Hvala za poduk! Tam, kjer so iskale nedolžne pastaričice pred hudo uro zavetja pod košato lipo, in je strela razbila lipo in deco, kriva bila je božje šibe lipa in deca. Hvala! Mnogokrat toče nihče drug ni kriv, kakor pridne ženjice, ki mahajo z železnimi srpi po žitu. Vse Turške vojske na Kranjskem nihče drug ni bil kriv, kakor hrabri Turjaški, kateremu je bil Turški meč šiba božja itd. Verujemo sploh sedaj že vsi Slovenci, da ste Vi velik nov teolog in oster zgodovinar, in da je Vaš kratek poduk nam ravno tako neobhodno potreben, kakor lojevo mazilo Vaše pratike za sadna drevesa, katero jim ne škoduje, kedar poginejo. O zakaj niste še više študirali!

Šesta zasluga je ta, da ste brez nadlegovanja Blaznikove tiskarne in brez njenih stroškov tako izvrstno pomnožili literaturo slovensko.

Sedma zasluga je ta, da ste nam tako jasno dokazali, da vere in cerkve nihče ne preganja. To je kaj prav. Ker gotovo vse zgodbe vsaj sedanje dobe po vseh časnikih bistroumno spremljate, že lahko veste, kako vsakdo lahko misli in veruje, kar hoče, ako je premožen, ali oropan, ali vtaknjen v zapor. Dali ste nam tudi prelep poduk: „da vsi previdni ljudje spoznavajo vero za prvo potrebo vsacega človeka.“ O kako odkritosrčno! To priznanje izhaja gotovo iz temeljite vere, se ve da, katoliške. Prav lepo posnemate modrega Cicerona, ki o tej reči celó enako, pa bolj splošno govori, Vi pa določno poveste, da ne vsi ljudje, ampak vsi „previdni“ ljudje to spoznavajo. Qui bene distinguit, bene docet. O da bi skoraj dospeli vsi moji rojaki do tiste stopinje omike, da bi se smeli prištevati med „previdne ljudi“ in bi jih nihče več ne pital z zaničljivimi mračnjaki! Škoda, da niste naštevali, kakor jaz tukaj Vam naštevam zasluge, in nam pokazali prav v pravi luči, kdo je že sedaj po Vaši sodbi „previden“ mož, koliko bi to koristilo za pravo omiko! Exempla trahunt — no, pa za prihodnje leto še kaj! — Pa saj vemo, da ste nezmotljiv! Po Vašem spodbudovanju hočemo vsi Slovenci, ker smo vsi katoličanje, prosto živeti po veri katoliški, katero spoznamo že sedaj vsled Vašega poduka za prvo potrebo Slovenca. Kdor nam bode nasprotoval o tej zadevi, temu napoveemo železno vojsko. Vi boste nosili križ za bandero pred nami, in zmaga je naša!

Ne zamerite mi, ako sem le sedem skrivnost Vaše „slovenske pratike“ rojakom razodel, vsaj jih več tudi — cerkev nima.

Androfil Bogoljub.

Politične stvari.

Odkritosrčnost Dunajskih ministrov.

Pretekli teden je tako imenovani „napredni klub“ ustavoverskih poslancev pozval ministre „ad audiendum verbum“ v svojo skupščino, v katero sta prišla ministerstva predsednik knez Auersperg in pa minister baron Lasser. V tej skupščini sta po poročilu Dunajskega „Tagblatta“ ministra izjavila dve reči tako odkritosrčno, da si ne morejo želeti jasnejših besedi. Ministerstvo se je namreč — kar že nikomur poprej ni bila skrivnost — v tej skupščini odločno samo pojavilo za enostransko in se priznalo za umirajočo.